

Bilgi ve İletişim Teknolojileri Yoksulluğu Büyüyor... CEP TELEFONU VERGİ YÜKÜ ALTINDA EZİLİYOR

Ülkemiz görece iyi eğitilmiş nüfusuyla, "gelişmekte" olarak tabir edilen ülkeler içinde "bilgi toplumuna" geçiş için en yüksek potansiyeli taşıyan ülkelerden biridir. Uluslararası raporlara da yansıyan bu gerçeğe rağmen, ülkemiz bilgi ve iletişim teknolojilerine (BİT) erişim ve kullanım oranları bakımından geride kalmaktadır. Alt yapı problemlerinin yanında cihazları edineme ve kullanım maliyetlerinin yüksekliği nedeniyle, yaygınlaşma oranı düşük seyretmektedir.

Başta akıllı cep telefonları olmak üzere bilgi ve iletişim teknolojilerine yüksek orandan uygulanan vergiler, özellikle dar gelirli vatandaşlar için büyük sorun oluşturmaktadır. Akıllı cep telefonu cihazlarına ÖTV ve KDV'nin yanı sıra yüzde 10 oranında TRT bandrolü de uygulanmaktadır. Resmi Gazete'de 1 Mayıs 2019 tarihinde yayımlanan 1013 nolu Cumhurbaşkanlığı Kararıyla, cep telefonlarından alınan Özel Tüketim Vergisi'ne (ÖTV) zam yapıldı. ÖTV düzenlemesi ile matrahı 640 lirayı aşmayan cep telefonlarından yüzde 25, 640 lira ile 1500 lira arasındaki telefonlardan yüzde 40, 1500 lira üzerindeki telefonlardan ise yüzde 50 oranında ÖTV uygulanacak. Yeni ÖTV zammıyla birlikte matrahı 2000 TL olan telefon

için 200 TL TRT payı, 1100 TL ÖTV, 594 TL KDV ödenecek. Böylece 2000 TL ile piyasaya arz edilmek istenen herhangi bir akıllı cep telefonu üzerindeki vergi yüküyle birlikte tüketiciye 3894 TL olarak faturalanmaktadır.

ÖTV oranının artırılmasıyla yurtdışı seyahatlerinde telefon satın alarak, ülkeye getirmenin avantajlı hale gelmesi üzerine, bu kez kayıt harcına yüzde 200 zam yapıldı. Resmi Gazete'de 19 Temmuz 2019 tarihinde yayımlanan 1314 nolu Cumhurbaşkanlığı Kararıyla 500 TL olarak uygulanan harç, 1500 TL'ye yükseltildi.

Net asgari ücretin 2020 TL olduğu bir dönemde; bu tablo değişmeden açlık sınırının altına kalan toplum kesimleri bilgi ve iletişim teknolojilerine erişim sağlayamaz. Hizmete erişmek için kullanılan ve ağırlıklı olarak ithal edilen cihazlardaki vergi yükü nedeniyle, maliyetlerinin çok üstünde fiyatların oluştuğu da düşünüldüğünde; ülkemize has bu yeni yoksullaşmaya karşı kapsamlı önlemler alınması gerektiği açıktır. Bilgi ve iletişim teknolojileri yoksulluğuna işaret eden bu tablo, zamanında sanayi devrimini ıskalayan ülkemizin, bilgi toplumu dönüşümünü de yüksek eğitilmiş insan gücüne rağmen yanlış bilişim politikaları nedeniyle ıskalayacağına işaret etmektedir.

Toplumsal genelinin aynı düzey-

de vergilendiren dolaylı vergilerle Hazine'ye gelir elde etme anlayışı, yoksul kesimler üzerindeki yükü artırmaktadır. Bilgi ve iletişim teknolojileri ve buna dayalı hizmetler üzerindeki ÖTV bütünüyle kaldırılmalı, KDV ise acilen düşürülmelidir. TRT bandrolünün yaygınlaştırılması gibi uygulamalardan hemen vazgeçilmelidir. Gençlerimizin bilgi ve iletişim teknolojilerine olan ilgisini, bütçe açıklarını kapatmak için yeni kaynaklar yaratma yerine, bilim üretecek ve teknoloji geliştirecek altyapıyı oluşturmak için değerlendirmelidir.

Kendi geliştirdiği teknolojiyi kullanan, bilgiye ve Ar-Ge'ye dayalı katma değeri yüksek ürünler üreten bir sanayileşme modelini hayata geçirebilmemiz için bilgi teknolojilerine erişim maliyetlerini hızla aşağıya çekmemiz gereklidir. Sosyal politikalar kapsamında toplumun yoksul kesimlerine yönelik olarak yürütülen çalışmaların kapsamına bilgi teknolojilerine erişim de alınmalıdır. Ülke geleceği ve yoksullukla mücadele açısından oldukça stratejik olan cihaz ve hizmetlerin her haneye girmesi sağlanmalıdır. Cihaz temini ve hizmet sunumunda oluşan maliyetlere ilişkin de tüm alanı kapsayacak şekilde kamu yararına denetimler yapılarak, makul fiyatların oluşması sağlanmalıdır.